

Rozvoj větrné energetiky: Rakousko – náš vzor?

Foto ELDACO

Rok 2007 se stal přelomový také pro větrnou energetiku v Evropě. Instalovaná kapacita ve větrných elektrárnách poprvé v historii překročila instalovanou kapacitu jakéhokoliv jiného zdroje, včetně klasických paliv a ostatních obnovitelných zdrojů. Do té doby dominantní zemní plyn ustoupil na druhou příčku.

Porovnání ČR s Rakouskem

Technický potenciál větrné energie na území ČR je významný, na úrovni několika tisíců MW instalovaného výkonu. Jaký vývoj tedy můžeme u nás očekávat v nejbližších letech?

Vývoj jsme se pokusili odhadnout porovnáním různých zdrojů informací. Prvním zdrojem jsou podklady pro tzv. Pačesovu komisi, především z Ústavu fyziky atmosféry při Akademii věd ČR a Českého svazu vědeckotechnických společností. Druhým zdrojem byla naše vlastní studie (ČSVE).

Jako cílový stav jsme stanovili celkový instalovaný výkon 1000 MW. Zhruba stejná kapacita je totiž nyní instalována v sousedním Rakousku. O další informace jsme proto požádali rakouský větrný svaz IG Windkraft.

Výsledek je zobrazen v grafu 1. Sloupce, které v grafu charakterizují vývoj v Rakousku, jsou pro možnost porovnání zasazeny do let 2007 až 2013, i když nárůst výkonu tam reálně začal již v roce 2001 a požadované hranice dosáhl právě v roce 2007. Rakousku tedy trvalo sedm

Větrná energetika zažívá celosvětově rozvoj. Na konci loňského roku byla celková světová instalace větrných zdrojů 94 000 megawattů instalovaného výkonu, v dubnu tohoto roku překonala magické číslo 100 000 megawattů.

let, než ze stejné úrovně, jako máme nyní v ČR, zvýšilo instalovaný výkon větrných elektráren na 1000 MW.

Vývoj v ČR bude rychlejší

Podle svých předběžných výsledků očekává Pačesova komise zhruba lineární nárůst výkonu našich větrných elektráren s tím, že výkon 1000 MW bude dosažen za deset let. Podle studie ČSVE se ale tisíce megawattů v ČR postaví již v roce 2012, a to dokonce za dobu kratší, než tomu bylo v Rakousku. Je to vůbec reálné? Předpokládáme, že ano. Argumenty jsou tyto:

1. Velký zájem investorů: Již dnes obsahují žádosti investorů na prozkoumání vlivu projektů staveb větrných elektráren na životní prostředí (proces EIA) úhrnný výkon 1511 MW. Zájem investorů je tedy velký.
2. Zájem energetických společností: Energetické [a finanční] skupiny seznamují veřejnost se záměry větrných parků, na kte-

řích začínají pracovat. Nyní tyto projekty nejsou ještě nikde evidovány, ale je jisté, že mají souhrnnou kapacitu v řádech stovek megawattů. Při průměrném vývoji 4 – 5 let budou tyto projekty realizovány v letech 2011 až 2012.- 3. Používání výhradně nových technologií: Boom staveb větrných elektráren u nás začíná snad nejpozději v Evropě [kromě Slovenska, kde není ještě na světě ani zákon na podporu využívání obnovitelných zdrojů]. Staví se proto u nás nejmodernější stroje, které ještě před lety neexistovaly, o velkém nominálním výkonu a vysoké efektivitě.

4. Prudké zdražování cen energií: Cena elektřiny na energetické burze již přesáhla cenu 90 eur za MWh. Na vzrůstajících cenách se zřetelně prokazuje, že zdrojů elektřiny vzhledem ke stoupající spotřebě je stále málo. Bude potřeba další elektřiny, každého dalšího instalovaného megawattu. Elektřina vyrobená z OZE začíná být

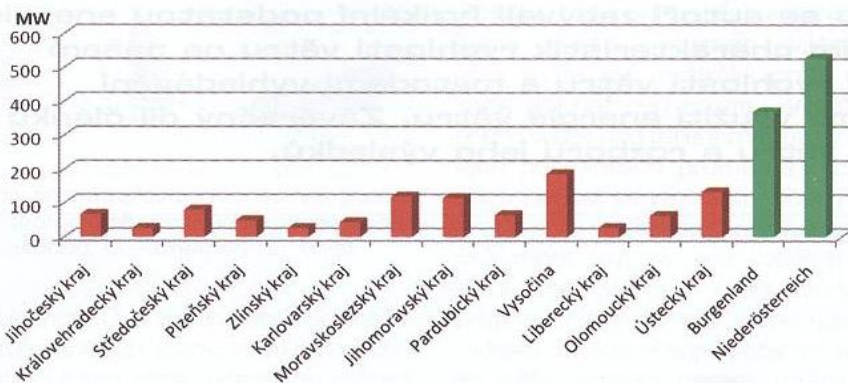
Graf 1 – Očekávaný vývoj instalovaného výkonu VE v ČR a porovnání s vývojem v Rakousku v letech 2001 – 2007 (dosažení 1000 MW)

Poznámka: Instalovaný výkon VE v ČR byl na konci roku 2007 113 MW

Graf 2 – Předpokládané rozmístění instalovaného výkonu VE v krajích v ČR a v Rakousku (rozmístění v ČR je rovnoměrné)

všude ve světě významnou součástí energetického mixu.

5. Zatím malá informovanost: Vláda ČR směrem k obnovitelným zdrojům dnes nevystupuje příliš aktivně. ČSVE při jednáních s politiky zjišťuje, že je to hlavně z důvodů nízké informovanosti. Proto větrná společnost přijala nový program informovanosti vůči státní správě, od kterého očekává důsledné a systematické předávání nejnovějších údajů a statistik z provozu větrných

elektráren na našem území. Jedině referencemi z desítek lokalit, kde jsou stavby v provozu, se podaří odstranit z myšlení lidí mýty o větrných elektrárnách, které vznikly při provozu prvních nedokonalých strojů v minulém století. Z těchto výše uvedených důvodů očekáváme v následujících dvou letech pomalejší růst než po roce 2010.

6. Schválená energetická koncepce: Česká republika ve své platné Energetické koncepci,

schválené v roce 2004, počítá s výrobou elektřiny z obnovitelných zdrojů na úrovni 8 % z hrubé spotřeby elektřiny do roku 2010. V roce 2007 byl podíl výroby z OZE kolem 4,7 %. Pokud se vláda bude chovat ke svým závazkům zodpovědně, podíl u OZE se bude snažit splnit – a největší potenciál v naplnění závazků má právě energie větru.

7. Výhoda vhodného území: Na rozdíl od Rakouska, kde jsou větrné elektrárny rozmístěny jen ve dvou spolkových zemích (jako naše dva kraje), a to v Niederösterreichu a v Burgenlandu, se uvažuje s poměrně rovnoměrným rozmístěním na území celé ČR. Nemluvíme samozřejmě o oblastech v národních parcích, chráněných krajinných oblastech a podobně, ale o místech, kde není zásadní konflikt se zvýšenou ochranou životního prostředí. A těch je u nás naštěstí dost. Proto výkon 1000 MW – tj. asi 500 moderních strojů, rovnoměrně rozmístěný ve třinácti krajích, je z hlediska ochrany krajiny přijatelný. ■

Mgr. Michal Janeček, předseda České společnosti pro větrnou energii

Poradna: Umístění větrné a malé vodní elektrárny

Ministerstvo pro místní rozvoj radí investorům, že není vždy důvodné ani účelné omezovat výstavbu větrných a malých vodních elektráren jen na plochy vymezené k zastavění územním plánem nebo zásadami územního rozvoje.

V metodickém pokynu MMR se uvádí, že v § 18 odst. 5 zák. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavebního zákona) je uvedeno, že v nezastavěném území lze v souladu s jeho charakterem umísťovat stavby, zařízení a jiná opatření pouze pro zemědělství, lesnictví, vodní hospodářství, těžbu nerostů, pro ochranu přírody a krajiny, pro veřejnou dopravu a technickou infrastrukturu, pro snižování nebezpečí ekologických a přírodních katastrof a pro odstraňování jejich důsledků, a dále taková technická opatření a stavby, které zlepšují podmínky jeho využití pro účely cestov-

ního ruchu, například cyklistické stezky, hygienická zařízení, ekologická a informační centra. Na určité lokality nezastavěného území jsou přítomny ale jednoznačně vázány možnosti využití obnovitelných zdrojů např. vodní nebo větrné energie. V souladu s programovým prohlášením vlády, které podporuje využití obnovitelných zdrojů energie a zjednodušení povolovacích procesů pro tato zařízení, je nezbytné zohlednit, že není vždy důvodné ani účelné podmiňovat využití uvedených možností nezastavěného území vymezením plochy k zastavění v tomto územním plánem nebo zásadami územního rozvoje (tedy vymezením zastavitelných ploch pro využití větrné, případně vodní energie).

Umístění zařízení, jako jsou např. malé vodní elektrárny nebo větrné elektrárny, totiž nemusí vždy vyžadovat zastavění dané lokality a změnu charakteru nezastavěného území. Možnost umístění těchto zařízení v souladu s charakterem nezastavěného

území a s ohledem na jeho dosavadní využívání lze ověřit v rámci územního řízení.

Záměr na výstavbu větrné elektrárny je předmětem posuzování vlivů na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, a dále zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, podle kterého je pro tento záměr mimo jiné nezbytný souhlas orgánů ochrany. ■

(JIT)

Foto ELDACO

